

Nr. 146 - 22. årgang
Oktober 2024

Strandgårdsbladet

home *fritid*

Sol, strand, salg og vand

Klik ind på home.dk/fritid og se, hvorfor home er den bedste til at sælge dit fritidshus

HOLBÆK

Michael H. Jørgensen a/s
Statsaut ejendomsmægler & valuarer, MDE
Labæk 13, 4300 Holbæk
holbaek@home.dk

T lf. 59 43 59 59

www.home.dk

home

vi vil være din foretrukne ejendomsmægler

EJENDOMSMÆGLERKÆDE FOR DANSKE BANK KONCERNEN

Bestyrelsen orienterer

Havedag

Årets anden havedag løb af stablen lørdag d. 5. oktober – og hvilken dag vi fik. Vejret var virkelig med os, så de 14 fremmødte deltagere kunne glæde sig over høj sol og vindstille.

Trods det skuffende lave antal deltagere blev rigtig mange af de programsatte punkter nået. Vi fik skiftet alle de gamle og ramponerede metalaffaldsholdere ud med en ny træbeklædt model, som gerne skulle klæde området bedre end de gamle. I forbindelse med udskiftningen blev alle de gamle og mestendels fyldte affaldssække udskiftet med nye, tomme.

Haveskuret midt på fællesarealet fik en ny omgang træbeskyttelse efter første behandling sidste efterår, og fliseområdet foran blev ryddet for ukrudt – der blev rigtig pænt deroppe. Telefongrunden fik en let omgang rydning, så Fibia kan komme til deres lille skur med krydsfeltet.

Midt på fællesarealet ned mod vandet blev der plantet tre nye blodblommetræer. Positionen var nøje udvalgt, så træerne ikke kommer til at skygge for nogen beboers udsigt mod vandet fra sin grund. Træerne bliver ikke særligt høje, 4-6 meter efter 10-15 år. De blomstrer i maj måned og modner i juli måned. De udvikler purpurrøde frugter og rosarøde blomster. Træet har en særlig bark og er insektvenligt, hvilket Strandgårdens blomstergruppe havde lagt vægt på ved udvælgelsen. Også blomstergruppens to bede med vilde blomster blev eftersået, men vil derudover først blive klippet ned lidt senere på efteråret.

Rundt om de to opslagstavler ved toppen af stamvejene blev der klippet højt græs, så de fremstod noget pænere og mere tilgængelige.

Vores to bænke blev hentet ind og opmagasineret for vinteren i skuret og en ny, tredje bänk, som endnu ikke er samlet, blev stillet derind også, som en opgave til forårets havedag.

Bestyrelsens ansvarlige for havedage, Louise fra Vest 18 havde også ønsket at områdets bord- og bænkesæt blev eftersat og repareret hvor nødvendigt. Pga. det begrænsede deltagerantal nåede vi dog kun et enkelt sæt. Også vejreparation blev udført, indtil vi løb tør for grus.

Helle, Ø66 (tv) og Charlotte, Ø17, i færd med at plante et af blodblomme-træerne.

Se også bagsiden

Haveaffald på telefongrunden

I løbet af havedagen blev der også skåret brændenælder på telefongrunden. Det var med nogen forbløffelse, at vi der opdagede, at nogen – sandsynligvis en beboer – havde deponeret haveaffald på telefongrunden. Der var tale om afklip fra et æbletræ med små røde æbler (*billedet*).

Grundejerforeningen tager på det skarpeste afstand fra enhver deponering af eget haveaffald på nogen som helst af fællesarealerne. Vi opfordrer derfor hermed til, at vedkommende, som har lagt affaldet på telefongrunden, henter det igen og bringer til en genbrugsplads, hvor det hørte hjemme i første omgang.

Nedtagning af badebroen

Der er gennem mange år etableret en praksis for, at vores badebro bliver sat op på den sidste lørdag i april og tilsvarende taget ned igen den sidste lørdag i september. Tidspunkterne er bl.a. sat ud fra, at vejrliget som regel er hårdere jo længere væk, vi kommer fra sommermånederne. Det kan dog snyde – og det gjorde det i år. For da vi nåede til den sidste lørdag i september, som faldt den 28., havde vi hård kuling fra nordvest, som er den værste vindretning for arbejdet, og samtidig var der forhøjet vandstand i fjorden. Bølger kombineret med høj vandstand giver risiko for bordfyldte waders for de frivillige brobissere i vandet – og det er farligt – så på baggrund af DMI's melding valgte broformanden torsdag at udsætte den planlagte brooptagning en uge, til søndag d. 6. oktober.

Det var en heldig beslutning, for vejret viste sig denne dag fra sin bedste side med højt solskin, havblik fra morgenstunden og lav vandstand. Nogle af de oprindeligt

Er brooptagning hårdt arbejde? Njaahhh – men vi er jo ikke unge mennesker, så der skal være tid til en kaffepause undervejs, og det handler også meget om samvær. På billedet ses fra højre Niels fra Tværvej 4, foreningens formand Allan fra Vest 18, Charles fra Øst 18, Poul fra Vest 33, Daniel fra Øst 17 og skjult bag en hætte Bo fra Øst 36. Uden for billedet befinder sig Gro fra Vest 33, Charlotte fra Øst 17, Hanne og Michael fra Vest 38, Poul Richard fra Øst 6, René fra Øst 39 og Anders fra Vest 39.

tilmeldte frivillige brobissere havde ikke kunnet komme ugen senere, men det lykkedes alligevel at samle 13 frivillige, som er det nogenlunde optimale for arbejdet.

Fordi der var i underkanten af frivillige med waders, blev arbejdet planlagt, så flest muligt af materialerne blev bragt i land over broen og kun bropillerne skulle bæres gennem vandet. Det tog en anelse længere tid på den måde, men selv om vi var startet en halv time senere end sædvanligt, var arbejdet alligevel overstået kl. kvart over 12. Hvilket passede fint med den 5 minutter senere ankomst af det højt belagt smørrebrød, som madhøntningsholdet havde været ude på Restaurant Albatros i golfklubben efter. Som sædvanlig var frokosten, som blev indtaget under åben himmel og i højt humør, sponsoreret af *Strandgårdsbladet*.

Brobisserne m/k bliver indkaldt efter en liste, som føres af den til enhver tid siddende broformand. Det er i øjeblikket Michael i Vest 38, som man kan sende en sms til på 4035 1232, hvis man har lyst til at gøre en indsats for fællesskabet og gerne vil skrives på listen. Husk, alle kan være med.

Flagstangen

Flaget i foreningens giganthøje (16 meter) flagstang har i nogen tid ikke rigtig kunnet komme helt til tops pga. knas med flaglinen. Det er fikset midlertidigt, men vil blive ordnet rigtigt, når flagstangen får sit årlige eftersyn af det firma, bestyrelsen har lavet en aftale om flagstangens vedligehold med.

Konsulent orben Viltoft

PC - Hjælp

Til almindelige brugere * Til almindelige priser
Koster ikke mere end en almindelig håndværker

Jeg giver gerne tilbud, inden jeg går i gang

Er i lokalområdet og kan løse stort set ethvert PC problem

Tlf.: 28 68 35 65 * Mail: it@vilttoft.net

Følgende har leveret fotos til dette nummer:

Marianne Brostrøm, Øst 44

Charlotte Riise Henkel, Øst 17

Michael Clausen, V 38

- tak for bidragene

aut. El-installatør Niels Jørgensen

Vestergårdsvej 66, 4300 Holbæk Tlf. 59 46 15 04

www.nj-el.dk

nj@nj-el.dk

*NJ El-service, den lokale el-installatør,
din garanti for en sikker forbindelse!*

Dødsfald – Hans Jørn Lykke

Strandgårdens Grundejerforenings tidligere formand Hans Jørn Lykke døde natten til tirsdag d. 1. oktober 2024 efter længere tids sygdom.

Hans Jørn var meget synlig i området før sin sygdom og havde et venligt og omgængeligt, og ikke mindst humoristisk væsen, når man mødte ham. Han var os en dygtig formand, og han evnede blandt andet at forfatte gode og vedkommende indlæg her i bladet til beboerne om de verserende forhold i grundejerforeningen.

Hans Jørn var kulturbærer i ordets bedste betydning for vores bebyggelse, og vi vil savne ham. Æret være hans minde.

Bestyrelsen v. Michael Clausen

Plæneklipperservice.dk

v/ Torben Gundersen
Landevejen 83, 4532 Gislinge

**Salg, service og reparationer af
have-park maskiner**

Service af almindelig plæneklipper:

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af kniv, motor justeres.

Priser fra 500 kr. inkl. moms

*

TILBUD

Service af almindelig havetraktor:

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af knive, remme efterses,
dæktryk kontrolleres.

Priser fra 1.295 kr. inkl. moms

*

***Vi sælger og servicerer have-park maskiner
og reservedele til:***

Stiga, Texas, Partner, McCulloch, Flymo,
Briggs & Stratton, Efcu, Honda, Tecumseh, Alko, Ginge,
Stihl, Husqvarna, Jonsered,
Variant trailere, m.fl.

Ring eller kig forbi for et uforpligtende tilbud.

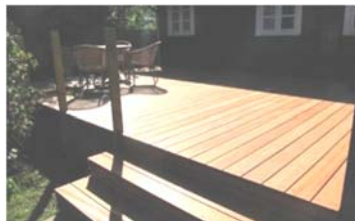
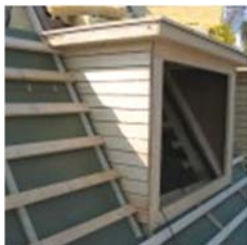
Tlf. 28 15 65 25

Plæneklipperservice.dk * www.plæneklipperservice.dk

TJ Tømrrerservice

(kun et stenkast fra Strandgården, lige ved Audebo dæmningen)

Vi har stor erfaring indenfor:
Tagrenovering / Vinduesudskiftning
Enfamiliehuse / sommerhuse
Forsikringskader

*Vi er et kvalitetsbevidst tømmer og snedkerfirma, v./
Tømrrermester Tommy Woxholt, og Tømrrermester Jørn Løvenhorst.*

TJ Tømrrerservice

Audebo Skolevej 14 - 4300 Holbæk

www.toemrrerservice.dk * tj@toemrrerservice.dk

Tommy 2162 3130

Jørn 2025 6436

Ring til os

og få en snak om dine planer, og en fast pris på dit byggeprojekt

Fra Vitas køkken

Vaniljeis - det kan de fleste lide!

Dette er opskriften på en vaniljeis, som har fulgt os i mange år. Super nem og ukompliceret og uden brug af ismaskine (som jeg i øvrigt heller ikke er ejer af). Opskriften stammer fra ugebladet *Femina*, tror jeg.

Ingredienser:

4 æggeblommer

8 spsk. sukker

2 tsk. vaniljesukker (smag dig evt. lidt frem, hvis mere markant vaniljesmag ønskes)

1/2 l piskefløde

Sådan gør du:

Pisk æggeblommer og sukker + vaniljesukker godt.

Pisket fløde (flødeskum) vendes forsigtigt i.

Fryses i springform eller aflang form.

Go' fornøjelse!

KÆMPE-KONGE

MED KÆMPE-PROBLEMER

Midt i Helligtrekongers Kapel, som Christian lod opføre som en del af Roskilde Domkirke, er rejst en granitsøjle fra 1100-tallet, der bærer rummets fire hvælve. På søjlen angiver en række mærker højden på en række kongelige personer, der har besøgt kapellet gennem 500 år. Den kaldes af samme grund ”Kongesøjlen”. Kirkens andre søjler er ellers opbygget af mursten. Øverst på søjlen ses Christians imponerende, nærmest ”overnaturlige” mål: 219,5 cm. Nummer to er zar Peter den Store af Rusland: 208,4 og nr. tre Christian 10. med ”sølle” 199,4 cm. Om de er målt med officershæl eller på ”strømpesokker” afsløres ikke. Et andet fntl. langt mere realistisk mål på Christian lyder på 188. I en befolkning, hvor voksne mænd målte ml. 165-170 cm, har Christian raget godt op over de allerfleste. Der er desværre ingen Dronningesøjle.

At ikke alt i hans liv var store problemer er hans vej til to af unionstronerne et bevis på. Han var ingen kongesøn, der arvede en trone eller to efter sin far. Hans udgangspunkt var langt mere beskedent. Han kom dog ikke som bondeknøsen Hans fra meget beskedne kår.

Didrik den Lykkelige – greve af Oldenburg – g.m. Hedvig

Christian var søn af grev *Didrik den Lykkelige af Oldenburg* (1390-1423-40), der var gift med grevedatteren *Hedvig* (1398/1400-1423-36). Han blev kaldt den Lykkelige, fordi det lykkedes ham at udvide det grevskab, han arvede efter sin far grev Christian 5. af Oldenburg, til det tredobbelte, således at han kunne testamentere et grevskab af samme størrelse (ca. 500 km² (som Falster)) til sine tre sønner, *Christian*, *Moritz* og *Gerhard*. Sønerne blev forældreløse, inden de nåede skelsår og alder. De kom derefter til deres morbror, hertug *Adolf 8. af Slesvig*. Hedvig var kong Erik Glippings tiptipoldebarn og en anden knap så fjern slægtning var *Gerhard 3. af Rendsborg*, herhjemme bedre kendt som ”den kullede (= skaldede) greve”, en af Jomfru Marias tro bekendere. Kong Erik blev myrdet 22.11. (Skt. Cecilie nat 1286). Grev Gert af *Niels Ebbesen* 1.3. 1340. Christian tilhørte altså takket været sin mor den danske kongeslægt.

Da unionskongen *Christoffer af Bayern* døde højst uventet i 1448, 33 år gl., fik det danske rigsråd akut behov for at finde en ny konge af Danmark, der også kunne blive ny unionskonge Den store Margrethes nordiske union fra 1397 var sådan set stadig levende, og det var den første unionskonge, Erik af Pommern også. Han var i 1439 blevet afsat af de utilfredse nordiske rigsråd. Han slog sig surmulende ned på Gotland, hvor han fungerede som pirathøvding indtil 1449, hvor det lykkedes at få ham ekspederet tilbage til Pommern, hvor han havde et lille fyrstendømme, og her levede han i overraskende stilhed til sin død i 1459.

Det danske rigsråd havde travlt i 1448, fordi det var de danske stormænd, der havde fået mest ud af unionen, økonomisk og politisk. En ny konge skulle findes, så en svensk konkurrent kunne holdes udenfor. En norsk truede ikke. Pga. de også spegede forhold i området mellem Kongeåen og Elben, hvor holstenerne havde meget stor magt, så den danske konges lensret til Slesvig var ret illusorisk. Mest magt havde det slesvig-holstenske ridderskab (områdetets riddere og væbnere).

Først tilbød det danske rigsråd hertug *Adolf 8. af Slesvig* (1401-1419-59) kronen. Han var trods alt, i hvert fald teoretisk, den danske konges vasal, men havde med gode forbindelser til holstenerne syd for. Også længere sydpå til kejseren (*Frederik 3.*). Adolf ville ikke være konge. Han var for gammel, sagde han. Han havde det godt, hvor han var og ønskede ikke nye, svære problemer på halsen. Han havde allerede som dreng overværet hvordan den store Margrete drev sit spil i Slesvig og omegn, og han havde som voksen haft sit bøvl med Erik af Pommern. I stedet foreslog han sin dattersøn Christian, som på Adolfs foranledning havde været i ”prinselære” hos kejser Frederik. Den slags var ingen skade til, hvis Christian skulle være hertug af Slesvig, thi han var nærmeste arving, og det kunne også sagtens bruges, hvis han skulle være konge – af Danmark eller noget andet.

At Christian blev konge, skyldtes nok snarest hertug Adolfs forslag. De danske rigsråder foretrak klart hertugen, fordi han sad på Slesvig. Men i øvrigt også var en dygtig og ordholdende politiker. Der var nemlig et særligt forhold, der i den sammenhæng betød meget. Nemlig en gammel aftale om, at hertugdømmet Slesvig og grevskabet Holsten aldrig kunne indlemmes i det danske rige. (Den såkaldte *Constitutio Valdemariana* fra 1326, gennemtvunget af den kullede greve.) Det havde Slesvig havde ellers fra tidlig tid været dansk område, men det var en saga blot. Men ved at antage Adolf som dansk konge, var der en realistisk mulighed for at sætte 1326-aftalen ud af kraft.

Christian mødtes med rigsrådet i Ribe. Her fik han forelagt betingelserne for at overtage kronen, og til dem hørte, at han skulle gifte sig med Dorothea, pga. de omfattende livgedinger, hun havde sikret sig. Pænt store i hvert af de tre riger. Dorothea og Christian blev gift i København 28.10. 1449, og samtidig krones Christian som dansk konge.

Rigsrådets næste store og påtrængende opgave var at ”sælge” Christian til det norske og svenske rigsråd. Norge ville næppe skabe vanskeligheder, skønt det stadig støttede den ellers fyrede Erik af Pommern. Anderledes var det med Sverige, hvor bitterheden med den store Margrete stadig var stærk, og man var også stærkt utilfreds med, at ex-kong Erik stadig holdt Gotland besat. Derudover var der mange indbyrdes stridende kredse i Sverige, unions-venlige såvel som uvenlige. Mange af de unions-venlige ønskede blot, at det nu blev Sverige, der leverede en unionskonge, så de svenske stormænd kunne nyde de samme fordele, som Margrethe (og Erik) havde sørget for, at de danske fik. De len mv., som danskere ikke fik, gik til tyske riddere, som pga. omstændighederne (fremmed land og ingen ”støttekreds” i råd og land. Der var ikke mange danske eller tyske lensmænd mv. (”håndlangere”), der var blot nogenlunde populære hinsidan. Som forventet blev Christian uden større vrøvl kronet i Trondheim i 1450. I juni 1448 vælger det svenske rigs-

Christian uden større vrøvl kronet i Trondheim i 1450. I juni 1448 vælger det svenske rigsråd landets rigsforstander og mægtigste stormand Karl Knutsson til konge. Han formår hurtigt at gøre sig dybt upopulær blandt stormændene, fordi han primært varetager sine egne og slægtens interesser. I 1457 er det slut, så kan Christian omsider blive svensk konge. Og dermed unionskonge. Det varer til 1464.

I 1459 døde Adolf 8., hertug af Slesvig og greve af Holsten – uden at efterlade sig andre arvinger end Christian og hans to brødre. Trods deres meget gamle og indædte modvilje mod at koble Slesvig-Holsten til kongeriget, beslutter det slesvig-holstenske ridderskab alligevel at antage Christian som hertug af Slesvig og greve af Holsten. Ridderskabet havde aldrig før været indblandet i den slags, men situationen var også usædvanlig:

”Tanken om splittelse af landene forekom ridderskabet som et mareridt. Med gysen huskede man, hvad dronning Margrete havde afstedkommet via sin infiltrationspolitik; med gru huskede man Erik af Pommerns krige. I simpelt nødværge enedes de førende adelsmænd om, at begge lande også i fremtiden skulle holdes sammen under én herre.” (Erik Kjersgaard, Politikens Danmarkshistorie bd. 5, 1977)

Dette stred åbenlyst mod bestemmelsen om, at Slesvig og Danmark ikke måtte have fælles herre. Man dækkede så over bruddet på principperne med en spidsfindig fortolkning, der erklærede, at ridderskabet valgte Christian ”alene ved den gunst, de havde til hans person.” Hans ”tredeelte person”: han var konge af Danmark, sin egen vasal i Slesvig og den tyske kejsers vasal i Holsten og Stormarn”. Ridderskabet var overbevist om, at de havde vundet ved den aftale.

Et rigtigt ”røverriddersegel” – Gerhard 3.s – kaldet ”den Store” sydpå og ”den Kullede” heroppe nord for Kongeåen (Skodborg Å). Stående selvsikker med vædderhorn på hjelmen og det holstenske nældeblad, der egentlig er en rest af en takket skjoldbort, på skjoldet. Det er præcis sådan man forestiller sig den tids lykke/røverriddere, når man læser om deres mestendels grusomme meriter.

Dominium Maris Septentrionalis*

Farvandet vest for Norge, dvs. primært frem til og rundt om Island betragtede den dansk-norske konge også som en del af sit magtområde, hvad angik handel og fiskeri. Det havde især englænderne svært ved at anerkende. Til en vis grad også franskmændene og hollænderne, der også sejlede til New Foundland og omegn. Der var for meget vrøvl med fiskeriet i Europa, og fisk var nødvendige pga. mange fastedage. der krævedes meget store fangster af fisk. Sæler og hvaler regnedes for fisk.

For dem, der seriøst overholdt fastekravene, var der 180 fastedage om året. Og den daglige fødeindtagelse var enorm – i middelalderen betød faste ikke, at man spiste meget mindre end ellers, snarere mere end ellers, blot noget andet – kød mv. fra pattedyr var forbudt – fisk var ægte fastemad. Pudsigt brugte man især smørret, der just ikke var fastemad, til fisken, ellers sparede man mestendels på det. En voksen mands årlige forbrug af kød lå i 1520 på omkr. 150 kg oksekød, 60 kg. Svinekød og 60 kg fårekød – i alt 210 kg. Af fisk på 210 kg. Dertil kom 246 kg. brød, 32 kg smør, gryn 36 kg og ærter 72 kg. Det blev skyllet ned med ca. 5 l øl (svagt og surt mestendels). De havde nu også langt hårdere fysisk arbejde stort set alle ugens dage - og det gælder skam også kvinderne.

I de gode gamle dage forestillede man sig, at der gik en landtange fra det nordligste Norge til Grønland. Hvad Grønland angik kendte man kun til den sydvestlige del. Der hvor Erik den Røde havde slået sig ned, da han flyttede fra Island. Atlanterhavet var kort sagt en enorm bugt. Bottenhavet var ikke et område, som den danske konge gjorde krav på. Så hellere Finske Bugt, men her var der andre interessenter. Finner, russere - og svenskere. Det ville også være for krævende for den danske konge, hvis han også skulle håndhæve sin magt i Bottenhavet. Denne hævde af magten til søs stod på gennem flere århundreder og forårsagede under vejs mange stridigheder med andre magt. Sverige var absolut hovedfjenden, både til lands og til vands, men også England, Frankrig, til tider Skotland og jævnlige Nederlandene voldte problemer. Vigtigere end fiskeriet var Øresundstolden (indført 1429), som skulle betales i Helsingør. Indtægten herfra gik direkte i kongens kasse og var hans vigtigste indtægt overhovedet. Den blev først afskaffet i 1857 efter årelangt pres fra USA.

I 1450 blev Christian kronet som norsk konge. I Norge. Dermed blev han Europas, og en af verdens mægtigste konger, hvad areal angik. Befolkningen var mildest talt uhyre beskedne. Hvor kolossalt riget var havde hverken Christian eller andre dengang nogen anelse om. Man vidste intet om, hvor grænserne gik. Man kendte til en del af øerne, mens andre ventede på at blive opdaget. *Orkneyøerne, Shetlandsøerne, Færøerne, Island* og den sydvestlige del af *Grønland* var kendte. Her hævdede den norske konge højhedsretten over disse øer og farvandede i mellem dem. I praksis det meste af det nordlige Atlanterhav. *Jan Mayen, Svalbard (Spitsbergen)* ukendte indtil slutningen af 1500-årene. Det blev så *Christian 4.*, der krævede herredømmet over dem.

*** = Magten over Nordhavsområdet (i dag Norskehavet, Grønlandshavet mv. dvs. det nordligste Atlanterhav - mellem den norske vestkyst og den grønlandske sydvest-kyst.**

ARCTIC REGION

Ser man på et moderne kort over Nordpolsområdet, kan man nu godt få et indtryk af en landbro fra det nordligste Norge mod nord og vest hen over Svalbard, Nordgrønland og øerne nordøst for Canada. Men de muligheder havde man ikke 14-1500-tallet. .

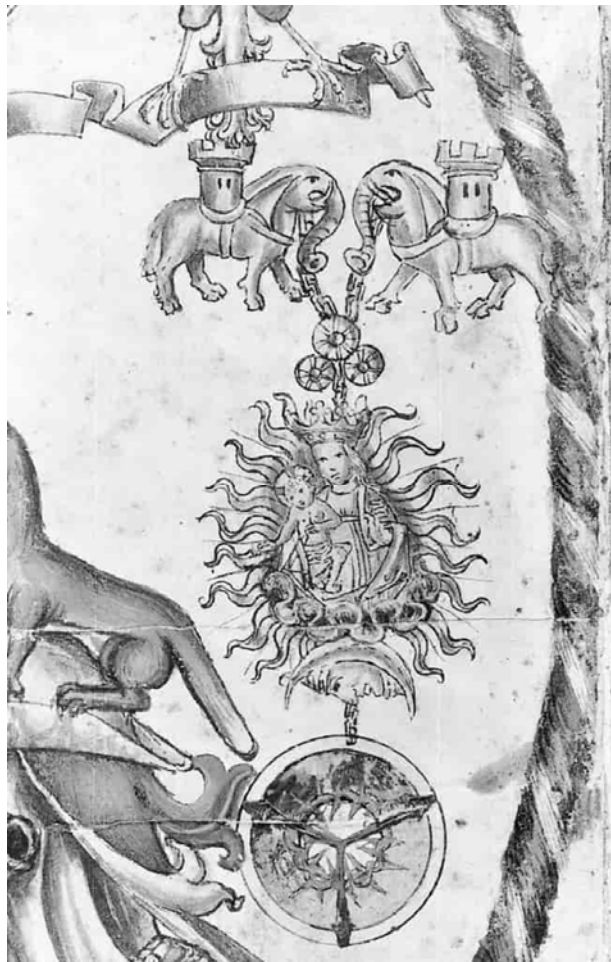

Elefantordenen og andre ordner

Omkr. 1456-57 stiftede Christian et broderskab eller selskab viet til Tre-enheden, Jesu lidelser og Jomfru Maria (hun var ikke til at komme uden om dengang). Det skete i Hellig Trekongerskapellet i Roskilde Domkirke. Ud over kongefamilien var det medlemmer af rigsrådet samt visse stats-overhoveder, der kunne blive medlem. Senere, 1464, kaldtes selskabet Guds Moders Selskab og til det blev der udformet et stiftelsesdokument. Det var den spæde start på Elefantordenen, der også dengang kunne gives til kvinder. Det blev skrinlagt ved reformationen, fordi Jomfru Maria så at sige blevet fyret, men ordenen vendte tilbage i 1580, under Frederik 2., der ikke kunne undvære en så fornem orden, som også kunne bruges i det internationale politiske spil. Men den kunne ikke tildeles kvinder før i 1958. I forbindelse med Christians Rom-besøg godkendte pave Sixtus IV selskabets statutter, så det nu for alvor var internationalt anerkendt.

Ved samme lejlighed skænkede paven kongen pavedømmets fornemste orden "Den gyldne Rose" ("Rose Aurea"). Denne orden blev stiftet i sidste halvdel af 1000-tallet og blev for det meste tildelt verdslige fyrster, som paverne gerne ville stå på god fod med. Det passede altså fint med, at Christian fik den. Den rose kongen fik, og som havde kostet 274 floriner (Firenzes guldmønter) var ellers tiltænkt Venezias doge, men han måtte vente med at få sin til 1476. Christian var altså vigtigere. Lagunebyen var endnu en økonomisk stormagt, men lidet populær i Rom, der just heller ikke var populær i Venezia. Ovenfor ses paven overrække rosen til Christian. Der af uransaglige grunde gengives med skæg, skønt han var glat-barberet Manden tv. Med skjoldet er kongens herold.

Elefantordenens insignier, som de så ud på Christian 1.s tid og indtil Reformationen, fremgår af et exlibris indklæbet i en bog fra 1471/1472, der har tilhørt en borggreve i Tyrol, som døde kort efter 1483. I en kæde af tårnbærende elefanter hænger tre rosetter, der holder en gengivelse af Jomfru Maria og Barnet i strålekrans og en liggende halvmåne forneden. En lille kæde i denne bærer en medaljon med Kristi tornekrone, tre radiært stillede nagler og en ydre ring. Heri stod omskriften "vere filius Dei erat iste" ('han var sandelig Guds søn').

"Honi soit qui mal y pense" ("Skam få den, der tænker ilde herom")

"Jeg vil gøre det til det mest ærefulde strømpebånd, der nogensinde er båret," sagde den engelske, men altså fransktalende konge Edward 3., bandt grevinden af Salisburys strømpebånd om sit eget ben, da hun under et hoffbal havde tabt det (lyder en af anekdoterne om dets oprindelse). Det skete en gang i 1348.

"Order of the Garter" ("Hosebåndsordenen") blev i hvert fald senere Storbritanniens fornemste orden og er det stadigvæk. Velsagtens også i dag verdens mest berømte orden. Ordenen fejres årligt 23. april i Sct. George' Chapel i Windsor af en talrig forsamling af hosebåndsriddere og andet godtfolk med monarken i spidsen.

HESTIA

Ny Hagedstedvej 5 - 4532 Gislinge

Tlf. 59 46 06 07 / Mobil 40 98 06 10

e-mail: hestia@mail.dk – www.hestiais.dk

Vi tilbyder en bred vifte af top-professionelle ydelser

Fliselægning og anlæg af stensætninger til bede eller støttemure

✱

Anlæg af græsplæner og blomsterbede

✱

Topdress og fjernelse af mos i græsplæner

✱

Fræsning og grubning af haver

✱

Træfældning og beskæring

✱

Stubfræsning

✱

Anlæg og vedligehold af havedamme

✱

Miljøvenlig ukrudtsbekæmpelse i belægnings, plæner og bede

✱

Skadedyrsbekæmpelse

✱

Løbende vedligeholdelse af haver og parker

Hosebåndsordenenes insignier, som de udleveres i dag. Det er det T-formede stykke, der er selve hosebåndet, men selvsagt ikke det samme, som kong Edward III, der modsat Christian var meget langskægget. Figuren i kæden er Englands nationalhelgen Sct. George, herhjemme kendt som Skt. Jørgen.

En grusom historie fra de rigtigt gamle dage—den græsele oldtid: mord og drab, svigt og forrædderi — kendt fra vasebilleder, som nedenstående, tragedier på teaterscenen og film i vores dage. Altså fra fiktionens verden, Og fra realiteternes verden.

En fjerde fornem orden, som Christian dog ikke fik, var ”Den gyldne Vlies” (Det gyldne Vædderskind”). Den fik hans sønnesøn, Christian 2., vel sagtens fordi han giftede sig med den store kejser Karl Vs søster Isabella/Elizabeth i 1515. Den blev stiftet af burgunderhertugen Philip den Gode i 1429. Det skind, det drejer sig om, var det som den græske sagnhelt Jason sikrede sig. Det er en meget gammel og meget frygtelig historie om mange mord, selvmord og andre dødsfald, bedragerier m.m. Jasons togt for at sikre sig skindet, der befandt sig ved den østligste del af Sortehavet, kaldes Argonautertoget efter det skib, han sejlede med, Argos, der var bygget med selveste Athenes hjælp. Vha. snyd og bedrag og den smukke kongedatter Medeas hjælp, ved trolddom og andet fik Jason fat i det gyldne vædderskind og flygtede med Medea tilbage til Hellas, hvor de slog sig ned ved Korinth. Her levede de i ti år fredeligt og fik to børn. Så fik Jason øje med en ny, meget ung og meget smuk kongedatter. Han forstødte Medea for at gifte sig med den unge. Inden sin afrejse lykkedes det hende at tage en grusom hævn over ham. Hun fremstillede en brudekjole og en brudekone til sin efterfølger, men den unge brud iførte sig dem, stod flammer ud fra dem, som omsluttede hendes krop, og ligeså hendes fars, da han kom hende til hjælp, så de begge døde. Mens det står på, dræbte hun sine børn og parterede dem, for straks efter at flygte på sin vingede vogn. Jason kunne intet andet end se på, barnløs og mageløs. Det er meget svært at forstå, hvorfor dette gyldne skind efter disse hændelser skulle lægge navn til en fornem orden. Men sådan er det tilsyneladende. I den græske mytologi er det svært at kende forskel på helte og skurke, og det er ikke meget lettere med guderne. I 1797 skrev den italienske komponist Luigi Cherubini (1760-1842) operaen Médée, der er baseret på det dramatiske opgør mellem Medea og Jason. Cherubini flyttede til Paris i 1788 og blev der resten af livet. Han beundredes af Beethoven, Schubert, Wagner og andre. En af rollens helt store fortolkere var Maria Callas (1923-77). Hun medvirkede i en film af Pier Paolo Pasolini i 1969. I 1988 skabte Lars von Trier en tv-film baseret på historien. Det var før dogme-tiden. Også andre har skrevet skuespil mv. baseret på den i nyere tid. Alle disse udgaver var baseret på Euripides tragedie fra 431 f. Kr. Han havde historien fra Homer. Der er kort sagt masser af muligheder i den historie. Emnerne kærlighed, utroskab og brændende had er siden brugt passer af gange i mange forskellige sammenhænge. Er just heller ikke ukendte i virkelighedens verden.

På næste side (21): tv: Den gyldne Rose, nok en fornem orden, men ingen medalje. Øv. Th: Den tysk-romerske kejser Karl V. Hans søster og han selv fik en rolle i Danmarkshistorien. Ned th.: En meget nutidig Jason, der ikke er som den første Jason, men mit yngste oldebarn.

Reparation og service af person- og lastbiler

samt

- aircon-service
- diagnose-test
- reparation af
div. maskiner

**Vi skruer på alt
-bare det kan ryge
og larme**

HAGESTED ApS
AUTOVÆRKSTED
v/**A**.K. Pedersen

Præstebrovej 48c • 4532 Gislinge • telf. 59 46 05 85
post@hagedsted-auto.dk - www.hagedstedauto.dk

Hvis man ikke vidste bedre, var det i hvert fald fristende at tro, at det, der ses her er et paparazzi-foto fra det ellers hemmeligholdte ”brobissernes indvielsesritual”, hvor en ny brobisse lover ”ordensmesteren” (aka foreningsformanden) at gøre, hvad der bliver krævet af ham samt at han uden indsigelse vil indtage brofrokosten, når broarbejdet er tilendebragt. Selv nu om stunder sker der jo så meget i det dulgte. Niels (Tværvej 4) bivåner, at alt foregår korrekt og fmtl. også for at forebygge ”uroligheder”.

(Th.) Hvad det kan føre til!

STRANDGÅRDSBLADET

Oplag: 125 eks.

Redaktion: Peter Brøns
Strandgården Øst 16
4300 Holbæk
Tlf. 6081 0543
E-mail: pb@brons.dk

Deadline nr. 147: 25. nov.

Grundejerforeningen Strandgårdens bestyrelse:

Formand:	Allan Dalgaard	Strandgården Vest	18
Næstformand:	Kennet Jørgensen	Strandgården Øst	35
Kasserer:	Jonatan Møller Sousa	Strandgården Tværvejen	8
Sekretær:	Michael Clausen	Strandgården Vest	38
Best. medlem:	Helle Quist	Strandgården Øst	66
Suppleant:	Louise Hinze	Strandgården Vest	18

GF's mail adresse: gf@strandgaarden-tusenaes.dk

GF's hjemmeside: www.strandgaarden-tusenaes.dk

Bankkonto: Danske Bank Reg.nr. 9570 – Konto nr. 0012629303

Frokosten er overstået, men ingen har specielt lyst til at gå hjem.

Hele 11 af dagens 14 deltagere var gengangere fra tidligere havedage. Det vidner om, at arrangementet i sig selv er attraktivt. Man gør en meningsfyldt indsats i samvær med gode naboer, og kendte man dem ikke før, så gør man det i hvert fald efter frokosten, hvor snakken går lystigt. For som traditionen foreskriver, var der hyggelig fællesspisning, efter arbejdet var afsluttet. Allan Dalgaard, vores grundejerforenings formand, havde til lejligheden kokkereret en ualmindeligt lækker chili con carne, som var lige, hvad man havde brug for efter et par timers arbejde. Kom og vær med næste år.